

KRAŇSKO

země rozkošných alpských jezer (Bledské, Belapečské, Bochyňské atd.) a velkolepých vodopádů (Peričnik, Savica, Vintgar a j.) —

země nádhery alp Julských, Kamnicko-Saviňských, Karavanek a malebných horských údolí, protékajících bystřinami —

země krápníkové báje podzemních jeskyň (Postojenské, Malootocké a j.).

Letní sídla: Bled, Bochyňská Bistřice, Begunje, Dovje, Kamnik, Kráň, Kranjska Gora, Škofja Loka, Toplice a j. v.

Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem

(Zemský svaz pro povzbuzení návštěvy cizinců v Kráňsku)

== podává bezplatně informace o cestování a ubytování v Kráňsku. ==

KANCELÁŘ:

Lublaň (Ljubljana) Miklošičova cesta 10, nádvoří hotelu Lloyd, naproti hotelu Union.

Úřední hodiny: od 3 do 5 odpo. — Dopisuje se česky.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

— ORGÁN —

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září, a zaslá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 12. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku budtež adresovány: Praha-III., Kampa 513. — Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky zasílají se českému odboru v Praze 1947-II.

ČÍSLO 3.

PROSINEC 1908.

ROČNÍK XI.

Z Kranjské Gory.

Dle zápisů na starostenském úřadě v Kranjské Gori činil počet letních hostů v minulé saisoně bez mála půlčtvrta sta. Z těch byli: 171 Němec, 52 Češi, 52 Slovinci, 47 Vlachů a 11 Chorvatů. Počítání jsou ovšem jen hosté při trvalejším pobytu, tedy bez passantů, jichž počet byl rovněž nemalý. Co se národnosti těchto týče, bude asi poměr kromě Slovinců, kterých přirozeně jest více, skoro stejný. Lze tedy počet německých návštěvníků páčiti na celou polovinu, kdežto o druhou dělí se ostatní národnosti. Potěšitelným úkazem jest poměrně četná návštěva česká. Však toho Kranjská Gora také plnou měrou zasluhuje, aby se stala vedle Jezerska a Bledu střediskem českých turistů do slovanských Alp zavítavších. Význam její jako východiště nejvděčnějších horských toulek, zároveň, ale jako půvabného sídla letního, pro pobyt rodinný nad jiné se hodícího, byl již v tomto listě dosti často oceněn, že netřeba se zde o něm dále šířiti. V čele obecní správy a zároveň místní organizace okrašlovacího spolku i podružnice S. P. D. stojí nyní p. MUDr. J. Tičar, jehož rozhled a energie jsou nejlepší zárukou, že Kranjska Gora čile bude pokračovati ve svém rozvoji jako letní sídlo a při tom uvědomělá slovanská obec. Dle zpráv laskavě nám zaslanych chystá se pro příští rok vedle četných jiných úprav pro pohodlí návštěvníků zřízení lázní a tenisového hřiště. Českému odboru S. P. D. ukládají zjevy a okolnosti poslední doby tím větší povinnost podporovati činitele domácí v jich počínání, přivábiti co možno největší počet slovanských návštěvníků do spřízněných sídel na slovanském jihu, mezi nimiž Kranjska Gora zaujímá místo neposlední. Události lublaňské z měsíce září t. r., tak obdobně se zkušenostmi v národnostních zápasech ve vlastním našem domově, že naléztí musí pochopení v každém srdci českém, nezůstaly bez ozvěny ani na venkově kranjském, po stránce národnostní jindy tak klidném, a tak dožila se i Kranjska Gora malého vydání demonstrací, kterým nikdo se nebude diviti, kdo jednou poznal sebevědomou expansivnost,

Frant. Skumavc, lidově Šmerc,

horský vůdce pro Julské Alpy a Karavanek,

doporučuje

== výletníkům a turistům ==

svůj nejlépe upravený

hostinec v Mojstraně u Dovje.

Výborná jídla i nápoje. — 12 pokojů s jedním nebo dvěma ložema.

Důležité na cestu.

Přesné kapesní hodinky remont. s budíčkem, zvukového zvonkového hlasu. — Pedometry. — Přesné hodinky »Ordre« antimagnetické. Cenník zašle

OTOKAR ŠTASTNÝ,

Praha, Celetná ulice, u pražské brány.

s jakou dovedou se jisté kruhy německých hostů pohybovat mezi domácím obyvatelstvem krajiny ryze slovanské. Nenapadá nám činiti za vše, co se děje, zodpovědnými všechny příslušníky národnosti německé mezi hosty, a netřeba daleko choditi pro důkaz, že dovedeme se — a stejně s námi také domácí obyvatelstvo slovinské — srovnati velmi dobře se slušnými živly z tábora národních odpůrců našich, ale jsou jisté meze, za kterými i příslovečná trpělivost a dobráctví slovanského člověka přestává. A následek událostí zmíněných je, že jednak se hrozí bojkotem letních sídel slovinských, jednak že obyvatelstvo domácí nechová toužebnějšího přání, než aby při návštěvě letních hostů, která má pro krajinu ovšem nemalý význam hmotný, mohlo se vymaniti z posavadní závislosti a područí návštěvníků německých. K nám Čechům obrací se tu v první řadě zraky; půda je zpracována a doba nejprůzračnější, dá-li se příležitosti minouti, je nebezpečí, že nadšení ochladne a vrátí se staré poměry tím horší, ježto troufalost druhé strany bude jen posilněna. Výbor sdružení našeho zabývá se již horlivě úvahami, kterak zužitkovati příznivé poměry nyní k utužení styků českoslovinských a ku praktickému provádění hesel o vzájemnosti slovanské mezi bratry našimi v jižních zemích alpských, jeho práce tu však nestačí, nenajde-li horlivého přispění u každého jednotlivého člena odboru našeho. Obrátíme se tudíž ke všem, kdo z vlastního názoru již znají krajinu, lid a poměry, aby neustali na tom, že opět vrátí se sami v kraj, který jsme si všichni tak zamilovali, nýbrž aby každý ve svém kruhu působil k tomu, aby řady návštěvníků českých na slovanském jihu mohly. Ne všecko hodí se pro každého, ale, bohudík, máme v horách a na pobřeží slovanském již takový výběr, že při rozumném třídění dle individuality, choutek a požadavků jednotlivce najde se pro každého to pravé, čím může býti plně uspokojen. Vždyť nežádáme žádných obětí, naopak, jen ve vlastním zájmu českých turistů jednáme, upozorníme-li je na půvaby kraje, kde tak rádi budou viděti. Dnes mnohem více než kdy jindy jest na čase, aby každý z nás pracoval k uplatnění hesla „Svoji k svému“ též na tomto poli, a choval-li by kdo snad malomyslnou pochybnost, jsme-li dosti silni, abychom bratřím našim na jihu poskytli dostatečnou náhradu za úbytek hostů z řad společného odpůrce, tomu doporučujeme, aby bedlivěji všiml si seznamu hostů v různých německých villeggiaturách alpských a přímořských, mnoho-li mezi nimi najde známých jmen českých. Tážeme se, zda nestačila by dost malá část těchto krajanů, aby naplnili nejen Jezersko, nýbrž i Kranjskou Goru, Bochyňskou Bystřici, Cerkvenici a mnohá jiná rozkošná sídla v horách a na březích slovanských, kde za levnější peněz dostaně se jim aspoň vlídného uvítání.

*

Bischofsmütze.

Vzpomíná Ed. Šittler.

Jako ptáček ubožáček, když unikne z kleci, zavýskl jsem si loni (1907) 7. července, a schvátiv věrný cepin a náchrbtník vyrazil jsem — věren bibli — prach z kovaných čevlí za celý dlouhý rok na nich nashromážděný, a pospíchal k touženým horám. Malou překážku, velmi jinak milou, totiž jubileum naší maturity cestou překonav, provázen žasnoucími nad nezvyklým mým zjevem zraky někdejších mých spoluobčanů staroslavného města tam tichou nad Lužnicí, horlivě se hrnu k nádražní pokladně a hlásím hrdě: „Hallstatt.“ Slečna pokladní jež patrně nebyla z horáckého cechu, sděluje mi po delším hledání, že tam až lístku nemá. Stačí do Lince. Snad dojedeme včas, že zbude tam i na oběd i na lístek. A tak již uháníme dolů k dumné Šumavence. Přemetáme se přes krotký její zamklý val. Toužebně vyhlížím v Gaisbašském nádraží po Traunsteinu a sousedních vrcholích, za nimiž se svého lesknoucího se trůnu již tolikrát vlídně jako na pozvanou mi kynul Dachstein; letošní prvý můj cíl, avšak marně. Na Šumavě kdesi přisedl si k nám nevídaný host — můj bohužel dobrý známý a věrný v Alpách průvodce, déšť, a drobounkým závojem zastřel celý obzor. Snad dole bude lépe, těším se. Jen dojedeme-li do Lince dříve, nežli solnohradský rychlík. Náš rychlík byl totiž jako vždy obligátně zpožděn; vídeňští páni pak, jak známo, na nás nečekávají. Proto nic nedbám, že drobný deštěk v dunajských porostech zrostl na silný a vytrvalý liják, který celou dolinu skoro již v jezero proměnil. Ale běda — před nádražím káže neúprosný semafor „stát“. A postáli jsme si. Průvodčí nás těší: to prý je dobré znamení, že solnohradský vlak nám neodjede, i on prý zpožděn, že proto čekáme. A — dobrý muž, věru — ihned ochotně se nabízí, že nám zatím napíše „doplatné“, abychom v Linci nebyli zdržováni.

I já s četnými jinými dal jsem se pohnouti a místo „doplatného“ jsem se „předplatil“. Však toho ještě dnes lituji, a den co den slibuji, že tak nikdy více neučiním.

Konečně, skoro po půl hodině, dojíždíme. Rychlík byl již zatím Bůh ví kde. Vystupujeme v náladě arcit „nejrůžovější“ místo do nádraží do mělkého jakéhos jezera. Vše se hrne na „pana radu“, totiž službu právě konajícího přednostu stanice, jenž nedbaje lijáku a mokřých bot galantně pomáhá všem, kdož nevidouce kolejnic pod vodou, přes ně upadli. A bylo lkání a nářku a zlosti, nežli četné s námi přibylé dámy všechny své ještě čtenější krabice z té hrozné syrovátky vylovily a pod milosrdnou střechu perronu zachránily. A bylo výčitek a předhůzek a nalehání. A dobrý pan rada — nemohu věru ještě dnes dosti se vynadiviti jeho bodrosti a ducha přítomnosti — všechny těší, chlácholí. A když to nezpomáhá, začíná vypravovati příhodné anekdoty a šprýmy. A div divoucí, kyselost ta tam, všichni se kupíme kolem něho a smějeme se po chvíli kde kdo. Za smíchu dojíždíme co na nás v restauraci zbylo. znovu se brodíme ukrutnou syrovátkou a nasedáme do „smíšeného“.

*

jenž se tu — kde se vzal, tu se vzal — naskytl, aby nás dále dopravil. Oh osude! Maje „předplatné“ na druhou třídu elegantního lázeňského rychlíku v kapse (připomínám, že je to ta nejnižší, již s sebou mají, aby mne nikdo neměl za bubřila), usedám do koutěčka mezi promočené škatule — pardon, jich dámy byly mezi námi také — v polosříceném vagonu-vysloužilci, u dveří, jimiž ač jsou zavřeny, liják chrlí na mne novou jakous potopu. Počítám, zdali dnes vůbec touto rychlostí do Hallstattu se dostanu. A můj cestovní plán mi předpisoval ještě dnes doraziti do chaty Simonyho na nocleh.

Takž jsme jeli po pražsku: pomalu a opatrně. Zatím dámy svoje krabice urovnaly, a v mém koutku se uvolnilo. Mým zrakům se jeví celá bývalá sláva našeho vagonu-starce. Pod prázdným rámcem na stěně naproti mně, v němž zajisté kdysi bývalo „benátské“ zrcadlo, objevuji sklop. Hola! Nač bych nechal téci proudy vod na svoje kolena; ať tečou na sklop. Pozvedám destičku, podpírám, a raduji se jak se nám to krásně jede. A vida, již jsme ve Welsu. „Frischen Kafee gefällig.“ ječí promoklý Jean podle trati. „Hier, hier“ zpívají kolem mne všeho druhu alty i soprány. A barytonek hlavy rodiny — hrdinný to tuším nebyl, nepamatuji se již dobře — jest komandován, aby v ukrutném tom lijáku vydal se v nebezpečí úplného ochraptění a šel dohlédnouti, bude-li káva opravdu „frisch“. Ach, času dost, aby zcela čerstvé kávy desetkrát navarili, vždyť jedeme „smíšeným.“

Konečně objednané v dostatečném množství doneseno, Ale ach, kam se mají vejít všechny ty veliké podnosy, když nás a krabic již je tolik. Bystrý zrak čiperného jednoho sopránku brzy postřehl lavičku přede mnou pod bývalým zrcadlem, na níž promoklý můj širáček, aby znovu nabyl kloudného tvaru, v míru si hověl. A již s něžňounkým „erlauben“, podnos v jedné a koláč v druhé ruce, ke mně se blíží. V tom důkladý „drc“ — patrně k vlaku něco připojovali — a můj pěkně zformovaný širáček napájel se libovonným nektarem, a ještě zbylo pro můj plášť, v nějž jsem se, křehna, halil.

„Hihihi“ zazpíval sopráněk. Já na to sousedsky a po česku: „Děkuji pěkně.“ A čiperný sopráněk v úžasu upouští mi sklenici s vodou na klín, a volá: „Mama, koukej, ten pán mluví česky.“ A bylo divení a snad i trochu radosti, že možno nám Čecháčkům, i když jedeme do Gastýna, kam vážená ta rodina spěla, nebo na Dachstein, kam můj nyní na blede nabarvený širáček měl namířeno, se svou mateřštinou také tak trochu se pochlubiti.

A tak jsme jeli dál, a mile jsme si nyní rozprávěli, zase po pražsku: dvě slova česky a třetí německy. Čas uběhl, a již jsem se s krajany loučil, přeseďaje v Attnangu na trochu bystřejšího ohnivého komoně. Na štěstí mi neujel, a šťastně mne dopravil — arcit za stálého tu silnějšího, tu mírnějšího deštičku — až na opuštěný, truchlivý břeh, tehda za deště tím smutnějšího jezera, na jehož druhém břehu jako pravá vlašťovčí hnízda na skále nalepená bělaly se mi drobné domky hallstattské, kolem obou kostelíků, jakoby se za nimi schovávaly, nakupené.

Tedy pro dnešek u cíle. A celý plán zhatěn. Jen není-li nadobro. Takový „Landregen“*, jako dnešní, znamená nahoře čerstvý sněh; a potrvá-li? — I budiž! Audaces fortuna juvat. Bílý sličný parníček mne skryl ve svou útrobu. Na střechu bubnovaly oblakové ručeje velmi čilý pochod. Proto as tak rychle jsme se ocitli na druhém břehu jezera. Tu se o nás, totiž o mne a dva jiné turisty, kteří jediní odvahu rovnou mě měli, četní vyslanci hoteloví lehce podělili.

Stoupám odhodlaně za dvěma uniformami, z nichž jedna můj cepin a druhá ranec jakožto vítěznou kořist nese, do blízkého hotelu Kainzova. Obsluha vzorná a přečetná, illuminace velkolepá, a to vše k vůli mně samotnému. Účet arcit podle toho. Ještě že mi přišli pomoci hradit „reži“ oba spoluhrdinové, v jejichž hotelu prý pouze pro dva vařit by se nevyplatilo.

Jsou to smutné turistické vyhlídky. Přece však se nevzdám, nebudu-li dokonce musit. Přivolávají mi jednoho z bratří Sectalerů, kteří mají v Hallstattu takřka vůdcovský monopol. Přichází Leopold, mladík sotva zoletý. — Na štěstí nepotřebuji „vytahovadla“, nýbrž společníka cesty znalého. Asi postřehl mi v očích skepsi moji, proto podává mi s milým sebevědomím svou knížku, z níž se dovidám, že skutečně již třikrát vedl „pána“ po Dachsteinské jižní stěně. Vykládám tedy svůj program v Dachsteinské skupině, a zahajuji konferenci. Výsledek její jest usnesení, abychom pořad můj převrátili, a podnikli nejprve výstup na „Bischofsmütze“, jenž měl býti dle mých plánů posledním v řadě. Ostatní ponecháno „in suspenso“, až jaké najdeme nahoře poměry. Ustanovujeme tedy neodvolatelně — za každého počasí — nástup zítra, a sice moudře a opatrně — do dostavníku, jenž odjíždí do Gosau o 8. ráno.

S dobrým svědomím a lehčí kapsou odcházím spat. Promoklý šat (člověk by neuvěřil, jak může promoknouti ve vagoně „smíšeného“ vlaku) i svůj v jezeře za plavby dokonale vypraný širáček (člověk by neuvěřil, co ho může potkati, jede-li ve „smíšeném“, v němž soprany a alty kávu pijí) svěřil jsem péči dobrých kuchyňských vil. A hle, dešť ustal. Smutnou hladinou jezera do žhava líbá bledý měsíc, jenž nejhřejivý svůj žár chladí si na čerstvých sněžích protějšího Sarsteinu. Je tichounko jako v největší svátek. Jen nevelké vlnky šplounají mi pod okny, a tu a tam zaskřípne řetěz připoutaného člunu.

Dlouho, dlouho hleděl jsem v krásný, tento náladový obraz otevřeným oknem. — Při tom jsem vnímal takový podivný smutek, jenž tu nade vším vládne, jenž mrazívá mne vždy, kdykoliv se ocitnu na březích tohoto zasmušilého jezera, sluncem po celou třetinu roku nepoláskaného. Je to snad smutek předvěkého národa, jenž na vrcholu skály nade mnou na „Siegeswand“ je pohřben, jehož hroby dnešní lidé znesvětili a roznesli po museích, jenž snad umíraje, zůstavil tu kletbu

*) Schválně píšu „po pražsku“, nechtěje slova toho překládati. Bojím se, abych neupadl v podezření, že jsem takový autonomista, že chci mítí dokonce i náš vlastní „zemský dešť“, aby potom velectění naši páni sousedé neměli o jednu příčinu k dělení víc.

svým vítězům i sídlu svému! — A jako příšerný netvor klikatí se z dálky vlak, supě a ohnivýma očima svítě pod bílými skalami; piští odporně, a truchle mu odpovídá táhlým smutným hlasem lodní roh . . . .

Až mne zamrazilo. Pospíchám na lůžko, a třesa se zimou dlouho ještě sleduji na stěně ve stínech měsíce mihotající se vidiny pradávné minulosti, vznícenou fantasií tvořené.

Druhý den vše zalito nejskvělejším slunečním jasem. I mně bylo do jásoťu. Rychle sehnán potřebný proviant, a již jsme namačkáni v dostavníku, obsazeném do posledního místečka výletníky, kteří odněkud zatím dojeli. Krčíme se, jak jen možno, abychom plátěnou střechu nad sebou hlavou neprorazili, nebo druh druhá se sedadla neshodili.

Cestou nás předhonal malý pluk automobilů. Bylo to věru radostné cestování. Libovonná atmosféra, kterou nám tyto obludy po sobě zůstavily, nemohouc v úzké rokli nikam uniknouti, dopřávala nám dosyta v příjemnostech svých se nakochati. Ještě že cesta místy příkrá často nám skýtalala příležitost ulehčiti koním a polámané údy zase narovnat.

Za zpěvu, jež nežištně obstarávaly soprány a alty s námi jedoucí — byly to jiné, nežli ve vlaku — vyjeli jsme na přívětivou kotlinku, po jejíž smaragdových trávnících rozsypány jsou gosauské domky. Z levého kouta vzadu vyhrnuly se dolomitové špičky krásného hřebenů gosauského: nejprv břichatý „Donnerkogel“ jako tlustý portýr zcela na kraji stojící; a za ním vysoké jehlice, jedna nad druhou se povytahující, jako když zvědavá děvčata za sebe se schovávají a na špičky prstů vystupují, aby se podívala, kdo to přijíždí. — Netřeba se vám namáhat, brzy se uvidíme; vždyť těsně podél vaší řady dnes mi bude kráčet.

Dospěvše stanice dostavníkové (Gosauschmied), nemeškáme dlouho v nové, právě dodělávané veliké restauraci, kde všechno páchne vápnem a fermeží. S chutí dáváme se na pochod podél bouřící bystřiny k prvému jezírku.

Rozhled odtud vzhůru k Thorsteinu, vedle jehož majestátu oba vrcholky Dachsteinské takřka mizejí, jest vskutku úchvatný. Vystoupili jsme na skálu nad splavem, pokochat se krásným tím obrazem. Jako bys hleděl do úzké dlouhé ulice pohádkového města. Po pravé straně tyčí se bezpočetné ohromné ostré věže báječného stylu, a po levici mohutné šedé kompaktní hradební zdi; a v pozadí se jiskří na žhoucím, bělostnými sněhy pokrytém ohromném piedestalu čarovný hrad křišťálový. Před tebou malá dvě jezírka („Přední“ a „Louže“, jež má nyní vody dost a vskutku i tvářnost jezera), ovroubená nádhernými jedlemi, smějí se ve zlatém slunečním jasu na tebe, jako upřímná, krásná očka veselého děcka.

Přes jezero převáželi si nosiči rozložený nábytek pro novou Adamkovu chatu, aby ho potom na bedrách k cíli dopravili. Chata není dosud hotova a nelze jí použít. Proto odbočujeme na pravo do strmých strání Donnerkoglu, míříce přímo k chatě na „Hofpürglu“.

Stežka stoupá velmi čile podle dvou položricených opuštěných salaší přímým směrem do bludiště nádherných věží, jež se na nás na silnici již tak zvědavě dívaly. Jedna bizarnější druhé. A zas nové a nové. A můj průvodčí stále připomíná, na těch že ještě nikdo nebyl. Arcif, míním, s tím nutno počkati, až budeme chodit do skal místo s kovanými čevlemi s nějakými přisávacími bačkorami.

Stoupáme rapidně, až se ocitáme v divoké úzké kotlině, naplněné rozbrázděnými obrovskými závěsemi, kolkolem obstoupené úzasně kolmými a hladkými věžemi, z níž není zdánlivě východu. Říkají tomu „Ahornkar“ nebo „Armkar“. Zkousím svou bezzávatnost na ostrých hřebenech na kámen ztvrdlých závějí, jež si tu ještě poleží, nežli je teplý průvan — slunko sem asi málokdy zabloudí — roznese. K vůli cviku vyšplhávám se pracně po troškách jedné z věží, jež se byla zřítila, z bludiště toho na zelenou hřebenovou dolinu. Dřevěný kůl v nedalekém sedlisku před námi na obzoru trčící zve nás po kluzkém, od věřejšího sněhu rozbahněném trávníku k sobě. To je „Steigl“ (2010 m), milý, divoký koutek na hřebeni, jež táhlou vlnou svých rozpraskaných vrcholků spojuje majestátní Thorstein s massivem Bischofsmütze. Pod námi krásná svěží kotlina Filzmooská, za ní zelené pahorky na březích Enže, a nad tím vším zasněžený váh Radstadtského centrálního pásma Alpského.

Sbíháme po příkrých sutcích a nevelikých stěnkách dobře 350 m přímo dolů, a zahrnuvše na pravo dó stěny „Mosermandlu“, vyšvihujeme se na skalní jeho výstupek „Hofpürgl“, kde nás vítá sličná chata Lineckého odboru D. Ö. A. V. (1703 m).

Poloha její jest úchvatná. Mám ji za nejnádherněji položenou horskou chatu ve východní části severních Alp. Těsně za námi trčí ostré jehlice Mosermandlu (2082 m), zčernalé od roztáleného sněhu, a nad nimi (2454 m) oba rohy Bischofsmütze, oddělené od sebe hlubokou prasklinou, jakoby kdos ohromnou sekýrou je byl rozpoltil. Na levo zastupuje zrakům cestu nádherná, mohutná pyramida Thorsteinu (2946 m), jež jako pravá královna, oděna sněhovými krajkami, hermelinovou vlečku Gosauského ledovce malebně pod sebou majíc rozloženu, žádá pro sebe suveréně svrchovaný obdiv. Na pravo pozvedá v překrásné symetrii mohutnou svou hlavu, ozdobenou dýmavou korunou plochého ledovce, skalový kołos „Hochkönig“ (2938 m). Jeho žlutavé stěny lesknou se v žáru slunečním věru jako zlatohlav. — Hoj, což Vy! Král i královna — ! Nesešli jste se tu ke svatbě, aby Vám obřím biskup, jehož mitra nade mnou k nebesům se pne, ruce spjal — ? A což se k té svatbě sešlo hostí a vzácného panstva z národa obřímho! A vše oděno v pancíře žhoucí a hermelíny bílé. — Přehlížíme celé téměř obrovské pásmo vysokých Tur: Hochalm, Ankogl, Sonnblick a jeho družinu, až k Wiesbachhornu v modravém ledovém šišáku. A což ty nepřešedné zástupy ostatních vrcholů! Hoj, to bude zítra s vrcholu Bischofsmütze podívání!

A zatím — ! Ráno přší jen se leje, a přší celý den, a meluzina skučí k tomu až hrůza — a přší natě celou noc, a leje ještě druhý den. Teprve u večer děšť se umírní, byv zahrán kamsi mrazivým vichrem, a měsíc

chvílemi dral se z mraků. Tedy snad přece čáka, že zítra již bude počasí kloudnější.

Ráno jsou kolem chatky ledové škraloupky a šeré mlhy, jež jako drobné jíní padají k zemi. Co tedy? Dva dny jsem tu ztratil, a mám nyní odejít zcela poražen? Dva starší turisté, kteří včera jediní došli sem s vůdcem, vzdávají se svého úmyslu, a odcházejí, kudy jsme my byli přišli. Mám sám také učiniti podobně?

Jest již 7 hodin. Eh co! Půjdem se podívat na věc blíže. Půjde-li to, dobrá; ne-li, na návrat je vždy času dost. — Dáváme se tedy na pochod.

Stezka vede nás po západním svahu Mosermandlu, jež celý obcházíme. Vystupujeme (do dolce mezi ním a Malou Bischofsmützi, „Eiskarl“ zvaného. Aj, jaký to pohled. Tu vše, vše pod sněhem, vše krásně vyrovnáno, a po troskách skal, dolec ten vyplňujících, ani památky. A před námi, kam jen lze zamlženým obzorem dohlédnouti, také samý čistý padlý sníh. Tedy krásnou zimní partii mi nabízíš, „Bischofsmütze“, jinak „Čertovy rohy“ zvaná! — A již mne to chytlo. Jde se tak krásně. Oděni lehce, kráčíme jako procházkou. Vydatné stoupání a měkoučký sníh, jímž se brodíme, hřeje nás příjemně a bez potu. Stoupáme tedy opravdu s chutí stále výš a výš. Již jsme na sedle pod Velkou Bischofsmützi, jejíž vrcholový massiv trčí tu kolmo před námi, ukazuje nám kolmou svoji prasklinu, až k patě sahající, jako nějakou ohromnou zející ránu. Tou se musíme vydrápati vzhůru.

Cesta, pod sněhem dnes ovšem neviditelná, zatačí ze sedla na levo a propléta se balvany, dnes arcif zavátými, mírným obloukem ke vzpomenuté prasklině v massivu hry. Tudy však dnes nemožno jíti. Ani kdyby čerstvého sněhu nebylo, v této poměrně ještě ranné roční době je tu všude rozložen ohromný firn a nutí nás buď stoupati přímo po něm, anebo držeti se ostrého hřebene od stěny k sedlu spadajícího. Poněvadž firn čím dále tím přikřejším se stává, a měkká jeho nově přibylá vrstva již nás nechce držeti, musíme na hřeben. To však je kus perné práce. Mezi skalou a firnem je strmá hluboká rokle. Vznikla táním. Vnikáme do ní. Průvodce tu nechává již svůj „pikl“; já však, vida nejstrmější část firnu teprve nad sebou, hmoždím se raději s ním po hladké kolmé plotně — bohudík jen asi 5tmetrové — na hřeben. S toho sbíhá na druhou stranu ke „Steiglu“ veliká závěj, jejíž svrchní hranu však ostrý průvan ku podivu ohlodal tak, že tvoří místy pěknou rovnou cestičku, vroubenou po straně sněžnou zdí, jako schválně širočinou ze sněhu vysekaným zábradlím.

Hřeben nás zavádí silně na pravo. Musíme konečně zase kolmo po sněhu vzhůru. To však není již firn, nýbrž opravdová sněhová stěna. V těch místech, když tu sněhu více není, je skalní stěna, na níž počíná „čistá“ lezenice, trávající až na vrchol. Dnes má však skála ještě velikou a tlustou sněhovou peřinu na sobě. A po té musíme nahoru. Můj průvodčí ukazuje mi „zdejší“ metodu, jak šplhati po sněhu.*)

*) Metodu tu si chválí Purtscheller, naučiv se jí od Ramsauského vůdce Köderbachera. Sr. Dr. E. Zsigmondy: „Im Hochgebirge“ str. 97.

Nezdržujeme se totiž děláním stupů v serpentínách, nýbrž kolmo stojíce, (sráz jest vsutku takový, že obličejem skoro sněhové stěny se při tom dotýkáme), zarážíme vši silou vodorovně vztaženou ruku do sněhové stěny a k tomu křížem špičkou boty se do ní zabodáváme, a takto visíce takřka na rukách, jako po kolmém řebříku, suneme se výš. A ku podivu, jde to výborně. Sníh není sice tvrdý dost, aby se dal sekati; ale přece má tolik hutnosti, aby rukám našim, skoro až po rameno do své útrobry zarytým, poskytl dostatečnou oporu. Cepin mi arcí překáží. Nesu si ho za pásku v zubech. A brzy je tato vzdušná, dobře 30tmetrová pasáž překonána. Ptám se průvodce, jak se dostaneme dolů. Prý zase tak, obličejem ke sněhu dolů polezeme; budeme prý potom ostatně na provaze. Jako by ten tu byl co platen!

Nahoře nám však v nástupu do skal brání příhorní šterbina. Zašli jsme asi 60 metrů v pravo. „Řebříkujem“ tedy směrem vodorovným při vrcholové hraně sněhu na levo, až se mému cepinu podařilo ve ztenčené zatím stěně sněhové protlouci malý tunel. Prodlíráme se jím do skalní praskliny. Zabodávám tu jako malý maják svůj cepin, a s pravou pochoutkou chápu se věrně, poctivě skály.

Co se nám zdola zdálo býti pouhou prasklinou, jeví se nám nyní jako ohromná, strašně rozedraná skalní sluj, již jako nějakým příšerným komínem hledíme přímo do nebe. Arcif není nebe to dnes modré; jen šedá, válicí se jakás omáčka tlačí nad námi na strašně převislé balvany, aby nás jimi umačkala. Nebojíme se. Tato skála je poctivá, drží jako litina.

Pochod stal se zatím vysoce zajímavým. Spojivše se lanem dereme se systémem ideálně příhodných komínů, přerušených četnými skalními stupni, jež ztečeny, popírávají nám vždy možnost učiniti několik volných, pohodlných kroků. Pomáhám, kde je potřeba, svému vůdci, jenž se za to na mne úkosem, jakoby svým očím věřiti nechtěl, podíval. Chce mi to patrně oplatiti, anebo jedná z návyku: již na prvním stupni zaujímá „posici“ a začíná mne rváti provazem vzhůru. Holal Toho nepřijímám. Na Bischofsmützi chci vyléztí sám a ne býti vytažen. Brzy docíleno shody, a svorně pomáhající si vespolek, kde toho třeba, šplháme s rozkoší — dovoluje-li terén, každý svou cestou. (Příště dále.)

*

Do Durmitoru.

Píše dr. Viktor Dvorský.

(Dokonč.)

Pro změnu druhý den zas přelo a byla zima. Nakoupil jsem si cigaret zvaných Arvanit, jediných, které se prodávají v Žabljaku, stojí halír a jsou hrozně jakosti. Vzdor tomu dá se jimi na chvíli nuda zahrati přece. Odpoledne přišlo však milé překvapení. Kluk z pošty mi oznámil, že mi přivezli šest balíků a pět psaní; byl jsem tedy vytržen z nejhorší nouze. Zejména mne potěšily dopisy přátel z Prahy i z Podgorice a při-

vedly mne k vědomí, že kromě Žabljaku a Jezer existuje také jiný svět, kde snad pořád neprší. S velikou rozkoší rozhojnil jsem si položky denní tabule příbylými zásobami, kakaem, čajem, masovým výtažkem, sušenými zeleninami atd., spravil jsem potrhanou garderobu, krátce, získal jsem na majetku i vážnosti. Pro nejisté počasí nemohl jsem však pořád ještě hlouběji do hor, za to však u Černého jezera znal jsem už každý strom a dokonce jsem navštívil i bahňité Barno jezero. Blízko jeho břehu měl jsem příležitost pozorovati obrázek černohorského hospodářství. Obrovský kmen, za který by se u nás dostala pěkná sumička, ležel tam na pastvisku a zakrýval svým mohutným tělem velký kus drahocenných travin. Majitel pastvy, dědoušek jakýsi, trávil u tohoto kmene celé dny a rozděláváje pod ním ohníčky, pomaloučku spaloval ohromný strom. Konečně 14. června rozhodl jsem se opět k celodenní tuře a to do samého Durmitoru. Vstal jsem o páté hodině a nabrav si plný aluminiový šálek skrupu, vydal jsem se přes Pitomine k Malému Stulaci. Cestou pobavilo mne několik dětí, které mě považovaly za Němce a daly svému slovanskému uvědomění průchod tím, že na mne pokřikovaly: „Ajnc, hajnc! Švába! Švába!“ Z osady Pitomine vede jižně pod Malým a Velkým Stulacem soumarská cesta na Šuvalino polje, do kaňonu Sušice a dále pak na Pivskou planinu. Po ní dostal jsem se lehko až pod vrcholový massiv Malého Stulace a opustiv ji pak v nedlouhé době na sám vrchol (1954 m). Ač nesvítilo slunce, byl obzor jasný a celý východní profil Durmitoru tyčil se charakteristickými rysy Čirovy Pečiny, Medjeda, Šljeme, Savina Kuka a řetězu Sohe nad vlnami nižšího krasového plateau. Při sestupu s Malého Stulace zabředl jsem do spleti kosodřevin, které mne zdržely nejméně o půl hodiny. Něco dále na západ dostihl jsem opět zmíněnou soumarskou stezkou a dal jsem se od ní pohodlně dovésti až pod Veliký Stulac. Také tato hora, která vrcholí 2104 m, znamená jen nejvyšší partii krasového plateau a nemá zvláště samostatného postavení. Přístup k vrcholu není docela pohodlný pro spleť kosodřevin a úzké můstky mezi jednotlivými dolinami. Veliký Stulac nehonosí se sice vynikajícím pohledem na nejvyšší části Durmitoru, za to však rozvírá se na severní straně bezprostředně pod ním úžasná hlubina kaňonu Tary, jehož skalní obruba vystupuje z propastí v podobě divokých pilířů.

Přechod s Velikého Stulace na Pašinu Gomilu a dále na vrchol Červené Gredy vede rovněž hustou klečí na přehradě mezi hlubokými dolinami. Veliká sněhová pole pokrývají ještě boky těchto nálevkovitých prohlubní, avšak i ve svazích tvoří sníh mocné výdutě, k jichž překonání bylo mi třeba nezřídka i tesati stupy. Když jsem dosáhl západnější a vyšší plošiny, zmírnil se terrain, takže od jednoho z vrcholových bodů k druhému dalo se lehce přejítí a tudíž též k nejvyššímu bodu 2201 m, který leží v oblouku hlavního hřebene, táhnoucího se k severu od Čirove Pečiny. Střední massiv Durmitoru leží tu již v blízkém sousedství a poskytuje obraz velmi vábný, zejména v této době, kdy jest ještě zavalen spoustami sněhu. Škoda, že nebe se zakalilo a obava před nepohodou nutila mne pomýšletí na sestup. Ovšem že jsem se nevracel touže cestou, nýbrž sestupoval jsem k jihu prudkým srázem

do jakési náhorní úžlabiny zkrasovělé a zarostlé vysokými travami. Mapa rakouského gen. štábu je tu naprosto nespolehlivá, ba vykazuje chyby nad pomyslení hrubé. Tak jezero Jablanova lokva je na ní zakresleno ve výši 1918 m nad obrovskou skalní stěnou, která již při pohledu se Žabljaku budí pozornost svojí ufatostí a dala vlastně celé hoře název (Červená Greda), ačkoli vskutku leží několik set metrů níže a to v lese. Na jihovýchodním konci proměnila se úžlabina v systém krasových propastí tak dokonalých, že jsem se několikrát musil vraceti, než jsem našel stezku, která mne pak dovedla do hlubokého sedla v hlavním hřebenu. Poněvadž na straně obrácené k Mlinskému potoku byl svah zcela schůdný, pustil jsem se jím vesele dolů, hodně hluboko, až najednou jsem stanul nad převislou skalní stěnou takové výšky a tvaru, že by ji člověk sice pochopil v Julských Alpách, ale ne v horstvu do základů zkrasovělém. První pás převisů překonal jsem pomocí travnaté strže dosti snadno, ale tím jsem se octl na široké římsě shora kryté přechýlenými skalami a ve spodu rovněž převislé. Když jsem se nahnul do hloubky, shledal jsem, že ssutkové kužely stoupají dosti vysoko, zejména na straně severní; šel jsem tedy tímto směrem, avšak bez úspěchu, neboť jsem se dostal do stěny, v níž římsa končila asi padesát metrů nad horním koncem ssutek. Těchto padesát metrů byly však nepřekonatelné skály. Nezbylo mi tedy než vrátiti se na římsu. Dlouho jsem po ní pobíhal marně, hledaje východu. Pomalu již jsem se smířoval s myšlenkou, že budu nucen stoupati zpět překonanými svahy a někde nahoře přečkati noc. Revise „ruksaku“ ukázala mi, že by to byla věc velmi smutná; ani čaj jsem s sebou neměl, jen cukr, mohl bych si tedy za nápoj připravití nejvýše sladkou vodu. Při tomto pomyslení počal jsem znovu vším úsilím pátrati mezi převisy a vskutku po delší době objevil jsem zelený komín, kterým se dalo proléztí o patro níže. Tím však jsem neměl ještě vyhráno. Moje nové stanovisko byla zase podobná římsa nahoru i dolů uzavřená převisy a mnohem užší horních. Ačkoli ssutky probleskovaly již velmi blízko, jevíly se skalní partie, které mne od nich dělily těžko slezitelné, avšak dole v šterku viděl jsem zřetelnou ovčí stezku, která směřovala k skalám a také na mé římsě byly neklamně stopy nedávné ovčí přítomnosti. Proto jsem nepochyboval, že stezka i římsa jsou v nějakém spojení. Ústí cestičky na římsu našel jsem však teprve po delším slídění v nejzazším jihozápadním koutě. Brzy na to sjel jsem ssutkami do hustého lesa. Zde jsem objevil vydatný pramen, který po celodenním nedostatku vody byl mi dvojnásob vítán. Netrvalo pak již dlouho a známá cesta v údolí Mlinského potoka zbavila mne všech dalších starostí.

Nepředvídané okolnosti způsobily, že tato vycházka byla mým posledním činem v Durmitoru toho roku. Několik dní později putoval jsem přes Ivicu, Savnik a Han Gvozd do Nikšiče a odtud poštou do Kotoru. Z Podgorice do Cetinje jel jsem ve společnosti staříckého ruského učence Rovinského, který sídlí trvale na Černé Hoře a zná ji, jako nikdo druhý. Rovinskij je typ ruského slavjanofila starší školy, jest obeznámen se všemi slovanskými jazyky i jejich literaturou (aspoň z dřívějších dob) a dovede měkkým tónem své řeči rozníti nejkrás-

nější myšlenky o slovanských ideách. Ovšem dlouho takový jas nepotrvá. Cestou z Cetinje vypravovali mně ve voze Černohorci o hladu v Katunské nahiji, pronášeli nejtrpčí žaloby na domácí vládu a nejvíce rozvázali, když jsme za Krstacem přešli hranice svobodného slovanského státu. Zdálo se, že se jim na rakouské půdě dýchá volněji než doma.

✱

Ze slovanských Alp.

V Jezeru dle nových zpráv je zima stále mírná, sněhu málo. Sucho je tak vytrvalé, že i v kotlině jezerské, jinak prameny bohaté, nastupuje nedostatek vody.

Třikrát vloupal se někdo do české chaty tohoto podzimku. Poněvadž však nebylo nic odcizeno, zdá se, že to byli pytláci, kteří použili chaty k noclehu. Jinak je chata dobře opatřena proti zimě. Sněhu v jejím okolí je málo.

Prvý přechod Krničného Turmu (= Italské Krnice = Krnice-Glavcy) ve skupině Višské provedli 11. srpna t. r. dr. J. Čermák a K. Hlava bez vůdce. Prvé dostoupení hory té od strany východní provedli 1. července 1903 dr. J. Kugy a dr. G. Bolaffio s vůdci J. Komacem a A. Oitzingerem; druhé dostoupení, spolu prvé proniknutí západní stěnou provedli dr. J. Čermák a dr. V. Dvorský 10. srpna 1905. Prvý přechod od východu k západu, spojením obou rut, je třetím dostoupením oné vzdorné věže.*)

Na Špik z Martulků, od strany severní (severo-východní) vystoupili 5. září t. r. dr. J. Čermák a K. Hlava, vedení J. Komacem. Z kotliny „Pod Špikom“ v Martulkově úvalu šplhali nejprv obtížně ve stěně Špiku, pak strmou roklí mezi Ponicoú a Špikem pronikli do hlubokého zářezu na hřebenu horském, po němž pak již za nedlouho dosáhli vrcholu. Vzhledem ke špatným poměrům — déšť, bouře — byla tura velmi namáhavá a obtížná. Hrubý čas z Kranjské Gory až na vrchol 10 h; z toho asi 2—3 hodiny odpadají na odpočinky vy-nucené zuřivou nepohodou.

Variantu výstupu na Ponicu ve skupině Razorské provedli slečna Máňa Prachenská a pp. dr. J. Čermák, dr. Vikt. Dvorský, K. Hlava a St. Prachenský dne 10. září t. r., zvolivše k výstupu z koutu Veliké Dniny skály v pravou od velikého komína, jímž braly se dřívější partie. Varianta tato je obtížnější a exponovanější než výstup obvykle užívaný.

Pokusy o dostoupení neznámých věží při Dovškém Kříži, jež podnikli letos dr. B. Franta, dr. J. Čermák, dr. V. Dvorský a K. Hlava s vůdcem J. Komacem ve dnech 19. a 20. srpna t. r., byly opět

*) Název Krnični Turm uznán drem Tumou, který konal důkladná názvoslovná studia ve Višské skupině, za jedině správný.

bezvýsledny. Po bivouaku v jeskyni na Dovških Podech zmínění turisté dne 20. srpna leželi marně po několik hodin v stěnách druhé věže; ač pronikli do výše ca. 2350 m a ku hřebenu zbývalo již sotva 150 až 200 m skal, musili se vrátiti s nepořízenou. Ještě téhož dne opakovali pokus o dosažení hřebenu pp. dr. J. Čermák a J. Komac, o něco západněji ohromným, strmým kuloárem po boku jižnějšího vrcholu Dovského Kříže, ale zde vlivem nepříznivých poměrů sněhových dostali se v zalednělém žlebu do tak kritické situace, že nezbylo než dáti se i tu na ústup, aniž docíleno úspěchu.

Rozšíření chaty na Kredarici stane se skutkem příštího roku. Potřeba toho byla cítěna již dávno; konkurence rozšířené chaty Deschmannovy učinila tento krok nezbytným. Nově zřízená chata má pojeti pohodlně 56 lidí na nocleh jednak ve společných ložnicích, jednak v komfortních separátních pokojících. Jídelny budou dvě. Ve sklepě zídí se cisterna na 3000 litrů vody. Jest jisto, že Planinsko Družstvo nesmí dopustiti, aby ve skupině Triglavské, kde tolik pracovalo, bylo finanční převahou německého družstva předstíženo, máme však obavu, že se tím na dlouhou dobu postaví hráze slovinské expansi na západ do skupin Mangartské, Kaninské a Višské, které přece také nesmějí býti opomenuty.

V údolí Soče padá nezvykle brzy sníh. Počátkem listopadu bylo ho na př. v Tolminu již na 20 cm.

Klanška Škrbina (Lahnscharte) jest nyní po úpravě cesty, provedené Slov. alpským družstvem, velice vhodná pro sestup od Mangartské chaty ke Klánským jezerům. K výstupu hodí se její sputkový terrain méně. Klanška Škrbina bude příštího roku spojena cestou přes Sedlo (západně od Rdece Skály) s Koritnickou chatou a tím vznikne pěkná nepřetržitá síť slovinských stezek ve skupině Mangartské.

Návštěva cizinců v Kranjsku utrpí dle mínění německých listů posledními událostmi v Lublani a jinde. Myslíme, že ne. Čím důrazněji budou Slovinci pečovat o národní čistotu svých krajů, tím raději budou mezi ně přijížděti členové jiných slovanských větví, takže úbytek německých návštěvníků snadno se nahradí. Zejména pak nyní, kdy násilnosti v Karlových Varech a v jiných na příliv cizinců odkázaných místech německých ukazují, že pobyt v nich je pro Slované při nejmenším — nedůstojný.

Německá chata Mangartská těší se návštěvě rapidně stoupající. Můžeme doufati, že slovanští turisté uvítají s povděkem novou Koritnickou chatu S. P. D. jakožto vlastní východisko pro Mangart, zvláště když budou k ní moci dospěti zajímavými cestami z Planice a Trenty a vyhnouti se jednotvárnému výstupu od Predelského sedla.

Na Prisojnik zřízena nová cesta a to slovinským alpským družstvem. Cesta vede z Trenty přes Kranjskou planinu, překračuje nad ní Vetrovu stezku a stoupá pak jižním úbočím k vrcholu. Tento směr jest nyní — po úpravě stezky — značně lehčí než výstup po hřebenu od Okna Prisojniku. Síť stezek v Trentském pohoří bude takto již skoro úplná. Za to chat, usnadňujících výstupy v míře ještě vyšší, než toho

mohou stezky docílit, tu dosud postrádáme. O vhodná místa není nouze. Dvě z nich na Křižském plateau a na Zelenici jsou již v rukou S. P. D. Než i na Kranjské alpě dala by se s malým nákladem zařídití nevelká chata, která by pro Prisojnik a Razor byla nepoměrně výhodnější, nežli je chata Vossova.

*

Různé.

V korutanském sněmu podal univ. profesor Dr. Waldner tento návrh: Zemskému výboru se ukládá, aby uvažoval o doplnění zemského silničního zákona ustanoveními, jež mají zajistiti trvání turistických cest a možnost slézání hor, a by podal sněmu v tom směru návrh.

Vídeňská centrální statistická komise přijala dne 26. října t. r. resoluci, kterou se žádá, by zavedena byla co nejdříve na základě knih o návštěvě horské (v chatách, na vrcholech atd.) statistika návštěvy alpské.

Rakouský klub turistů má 63 chaty; z nich však několik, zvláště v Dolních a Horních Rakousích, určeno je pro vyhlídkové, nevysoké vrcholy. V Bukovině má klub dvě chaty, v Korošku tři (pod Pecnem, Obirem a Hochstadtem), v Kraňsku jednu pod Črnou Prstí (Mallnerovu chatu 1343 m), v Dolních Rakousích 17, v Horních Rakousích 6, v Solnohradsku 6, ve Štýrsku 10, v Tyrolsku 18.

Turská dráha, jejíž část z Gastýna do Böcksteinu je již úplně hotova, bude dle „Öst. ung. Eisenbahnblatt“ zcela jistě otevřena do 1. června 1909.

Silnice z Heiligenblutu ke Glocknerhausu, na jejíž stavbu a kromobyčejný náklad jsme upozornili sděleními, jež zaslal nám prof. J. Frischauf, byla konečně na podzim hotova a bude na rok otevřena, rozumí se „slavnostně“. Avšak již letos v pozdějších měsících jezdily vozy i automobily po ní.

V Tyrolích zahájena byla letos doprava automobilů po silnicích z Bolzana do Predazzo, San Martino di Castrozza a z Bolzana do Predazzo a Pieve.

V kantonu Solothurském bylo vydáno letos vládní nařízení o ochraně květeny v Jurském pohoří a kraji Molassonském, kterým chráněny jsou i údolní květiny.

V Engadinu byla v létě otevřena dráha ze Samaden do Pontresiny a k ledevci Morteračskému.

*

Spolkové zprávy.

Druhý večer odboru koná se dne 10. prosince t. r. o půl 8. hodině večerní na Žofíně. Na programu je přednáška dra Viktora Dvorského: Z hor na albánských hranicích, provázená 130 světelnými obrazy, vesměs původními snímky z těchto těžko přístupných krajin. Před tím bude promítnuto též několik obrazů z Koritnice.

Debatový večer českého odboru. Na loňské valné hromadě bylo usneseno pořádati dle potřeby debatové večery rázu vážného, jichž účelem má býti iniciativa k novým podnikům v slovinských zemích. První večer toho způsobu bude se konati 5. ledna 1909 na Žofíně. Předmětem rozhovoru bude, jak využití dnešní vhodné situace pro emancipaci slovinských krajin od vlivů německých. V první řadě bude se jednat o bojkotu, vyhlášeném Němci na slovinská turistická východiska, dále pak o navázání obchodních styků česko-

slovinských. Doufáme, že všichni, kdož se interesují o vážnou práci v slovinských zemích, určitě se dostaví.

Nový druh pohlednic byl právě vydán českým odborem. Jest to zdařilá reprodukce pohledu na Jalovec ze sedla Puncy dle fotografie dra. Dvorského. Pohlednice lze koupiti v místnostech odboru v Praze II., Jungmannova třída 25., I. poschodí, v úředních hodinách (ve středu a v pátek od 4—6 hod. odp.).

*

Odbor vydal svým nákladem:

Ze Slovanských hor. Bohatě a skvěle ilustrovaný spis se 6 zvláštními přílohami a mnoha obrazy v textu se články J. Čermáka, dra V. Dvorského, dra. B. Franty, dra. K. Chodounského, dra. O. Laxy, dra. St. Prachenského a dra. Vl. Růžičky. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze. Krámská cena 4 K, skv. váz. 5 K 60 h, pro členy českého odboru slov. alp. družstva 3 K, skv. váz. 4 K 20 h (u pokladníka odboru p. dra. St. Prachenského, zem. adv., Praha-II., Zderaz č. 3). **Velmi vhodný vánoční dar.**

Saviňské Alpy. (Napsal L. Mareš.) Úplný a dosud nejpodrobnější průvodce po Saviňských Alpách se zvláštním zřetelem k Jezersku. Se z mapami a 5 ilustracemi. Cena i s dodatkem r. 1902 vyšlým z K. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

Humpolecké lodny

na obleky turistické a lovecké, jakož i jemné modní látky anglické a brněnské doporučuje v největším výběru a levných cenách při dobré jakosti obchodní dům

J. Novák,

Praha, Vodičkova ulice, jediné „u Štajgrů“,
Kolín, Rubešova ulice.

== Vzorky na požádání franko. ==

== Osvědčená ==

vina lissanská a jiná tabulová a posilňující

doporučuje (též v malém)

JAROSLAV ŘEŘICHA,

velkoobchod vínem, Král. Vinohrady, Divišova ul. 9.

Členům odboru poskytuje firma zvláštní výhody.

